

Home-making van pleegkinderen

Een overzicht van wat pleegouders doen voor pleegkinderen

Colofon

Titel: Home-making van pleegkinderen

Ondertitel: Een overzicht van wat pleegouders doen voor pleegkinderen.

Auteur: Gerrit Schenk
G.schenk.1@student.rug.nl
S2993104

Opleiding: Sociale geografie en planologie

Begeleiders: dr. Billie de Haas en dr. Bettie Oosterhof

Inleverdatum: 9-7-2018

Versie: Definitief

Illustratie: Loesje, pleegzorg- oproep (2007)

Samenvatting

Pleegkinderen zijn een kwetsbare groep. Ze komen uit een situatie waarin ze vaak slecht behandeld zijn. Ook de uithuisplaatsing van kinderen is traumatiserend. Ze komen in een nieuwe situatie terecht waaraan ze zich weer moeten aanpassen. Ook moeten ze zich opnieuw thuis leren voelen. De oude sociale contacten van het pleegkind kunnen hier niet bij helpen. De pleegouders en het kind moeten het samen oplossen. In dit onderzoek wordt onderzocht wat pleegouders allemaal doen voor pleegkinderen om zich beter thuis te voelen.

Het antwoord op hierop wordt gezocht door pleegouders te interviewen. Aan de hand van 3 van de 5 aspecten (emoties, dagelijkse routines en sociale contacten) die volgens Blunt (2005) het affectieve deel van thuis vormen en enkele andere bronnen wordt er onderzocht wat pleegouders allemaal doen voor pleegkinderen om zich beter thuis te voelen.

In het onderzoek is naar voren gekomen dat op emotioneel gebied pleegouders de pleegkinderen de ruimte geven om emoties te uiten. Ook grijpen ze in als er iets mis dreigt te gaan in de emotionele ontwikkeling. Pleegouders nemen geen delen van de dagelijkse routine van pleegkinderen over, terwijl het goed zou zijn voor pleegkinderen als de positieve aspecten van hun dagelijkse routines (deels) overgenomen worden door het pleeggezin. Dit komt omdat pleegouders niet goed geïnformeerd worden over het dagelijkse leven van de pleegkinderen.

Pleegouders investeren veel in de band met de pleegkinderen. Zo geven sommige pleegouders hun werk op om er zoveel mogelijk voor de pleegkinderen te zijn. Pleegkinderen hebben vaak nog contact met hun biologische ouders. Het is goed voor pleegkinderen om dat contact te hebben. Te veel contact kan het thuis gevoel in het pleeggezin ondermijnen. Een nieuw inzicht in dit onderzoek is dat ook de eigen kinderen veel op geven voor de pleegkinderen. Ze moeten zich vaak aanpassen en leveren privacy in doordat hun ouders ervoor hebben gekozen pleegouders te worden.

Verder onderzoek zou gedaan kunnen worden naar de andere 2 aspecten die volgens Blunt (2005) het affectieve deel van thuis vormen, namelijk de ervaringen en herinneringen aan thuis. Verder zou het onderzoek herhaald kunnen worden met meer participanten. Voor pleegkinderen zou het goed zijn als er (een deel van) de routines die ze thuis hadden, overgenomen zouden worden. Ook moeten pleegouders opletten dat hun eigen kinderen niet lijden onder het hebben van pleegkinderen.

Kernwoorden: Pleegkinderen, pleegouders en home-making.

Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	5
2. Theoretisch kader: 2.1 Home	6
2.2 Dagelijkse bezigheden.....	6
2.3 Sociale relaties.....	6
2.4 Meedenken	7
2.5 Wel of geen contact met de ouders?	7
2.6 Emoties.....	7
2.7 Conceptueel model versie 1.....	7
3. Methode	8
3.1 Literatuur studie.....	8
3.2 Kwalitatief onderzoek.....	8
3.3 Doelgroep keuze.....	8
3.4 Validiteit	9
3.5 Privacy	9
3.5 Machtspositie	10
3.6 Positie ten opzichte van de participanten.....	10
3.7 Impact tijdens het onderzoek.....	10
3.8 Opstellen vragenlijst.....	10
3.9 Impact van het onderzoek.....	10
3.10 Analyse	10
4. Resultaten.....	11
4.1 Soorten plaatsingen.....	11
4.2 Wat doen pleegouders om het verlies van de dagelijkse routine van pleegkinderen op te vangen?	11
4.3 Op welke manier dragen pleegouders bij aan het vormen van de sociale dimensie van thuis bij pleegkinderen?	12
4.3.1 Verschil langdurige plaatsing en vrijwillige, korte plaatsing	12
4.3.2 Vrienden maken	13
4.4 Wat doen pleegouders om pleegkinderen te helpen met emoties om te gaan?	13
4.4.1 Huisdieren van pleegkinderen.....	13
4.5 Is het voor pleegkinderen goed om contact te houden met de biologische ouders?	14
4.6 overige resultaten, niet genoemd in de literatuurstudie:.....	14
5. Conclusie:	15
5.1 reflectie.....	15
5.2 Aanbevelingen voor verder onderzoek:	16

5.3 Aanbevelingen voor pleegouders:.....	16
Referenties	17
Bijlagen	18
Bijlage1: Conceptueel model versie 1	19
Bijlage 2: Conceptueel model versie 2	19
Bijlage 3:	19
Bijlage 4: Interview vragen.....	20
Bijlage 5: code tree:.....	23

1. Aanleiding

Het aantal pleegkinderen in Nederland is sinds 2014 stabiel, maar voor die tijd steeg het aantal kinderen dat (tijdelijk) in pleeggezinnen woonde gestaag (NJI, 2017). Dit zou kunnen komen door de decentralisatie van verschillende zorg taken. Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten in plaats van de Rijksoverheid verantwoordelijk. De uitgangspunten in de nieuwe jeugdwet focussen op preventie en vroege signalering, het tijdig bieden van de juiste hulp op maat en het effectief en efficiënt samenwerken rond gezinnen (ministerie van VWS en ministerie van V&J, 2014). Waarschijnlijk komt het door het kleinschaligere aspect en de focus op preventie dat het aantal pleegkinderen stabiel is, hier is echter nog geen onderzoek naar gedaan. Pleegzorg meldt in de fact sheet 2016 het volgende: "Mede door de transformatie van de jeugdhulp worden er meer inspanningen verricht om een uithuisplaatsing te voorkomen (fact sheets pleegzorg p4., 2016). In 2017 woonden 22.512 kinderen en jongeren in een pleeggezin. Dit komt neer op 0,6% van alle Nederlanders onder de 18 jaar (Statline, 2018).

Pleegkinderen zijn een kwetsbare groep ze zijn ten eerste vaak slecht behandeld in de eerdere thuissituatie en wel zo ernstig dat ze onder de aandacht kwamen van pleegzorg. Ten tweede heeft het uithuisplaatsen van een kind negatieve gevolgen zoals het verlies van hun ouders. (Clausen et al, 1998). Dit heeft volgens Clausen et al. (1998) tot gevolg dat pleegkinderen een groter risico lopen op mentale problemen dan leeftijdsgenoten. Uithuisplaatsingen op zich is dus een negatieve en traumatiserende gebeurtenis voor een kind ook al is de thuissituatie minder veilig dan de nieuwe situatie.

Volgens Altman (in Moore, 2000) komt het belang van het hebben van een thuis vooral naar voren op het moment dat het leven verstoord wordt, als er veranderingen of verstoringen in het leven plaatsvinden of na een trauma. Het hebben van een thuis is voor pleegkinderen dus erg belangrijk. Een kind dat uit huis wordt geplaatst heeft geen thuis meer en zal een nieuw thuis moeten krijgen (home-making). In deze scriptie zal worden onderzocht hoe pleegouders de pleegkinderen in Nederland kunnen helpen met het home-making proces.

Om dit te onderzoeken zal er antwoord gegeven worden op de volgende vragen:

1. Wat doen pleegouders om het verlies van de dagelijkse routine van pleegkinderen op te vangen?
2. Op welke manier dragen pleegouders bij aan het vormen van de sociale dimensie van thuis bij pleegkinderen?
3. Wat doen pleegouders om pleegkinderen te helpen met emoties om te gaan?
4. Is het voor pleegkinderen goed om contact te houden met de biologische ouders?

2. Theoretisch kader:

2.1 Home

In culturele geografie is 'home' (verder thuis genoemd) geconceptualiseerd als een materialistisch en een affectieve ruimte, die gevormd wordt door dagelijkse bezigheden, ervaringen, sociale relaties, herinneringen en emoties. (Blunt, 2005 in Meijering et al, 2015).

Het hebben van een thuis is volgens Moore (2001) belangrijk om een tevreden leven te leiden. Volgens Rivlin en Moore (2001, p. 324) is een huis nog geen thuis. Er is meer nodig dan alleen een dak boven je hoofd voordat een plek als thuis voelt. Voor de meeste mensen gaat het home-making proces volgens Rivlin en Moore (2001) min of meer vanzelf. Het gaat samen met andere ontwikkelingen, het verkrijgen van zelfstandigheid en het verkrijgen van de vaardigheden die deze zelfstandigheid vereist. Daklozen in een daklozenopvang maken deze ontwikkelingen niet door, volgens Rivlin en Moore (2001, p. 332) voelt hun verblijfplaats, bijvoorbeeld een hostel of de straat, daarom ook niet aan als een thuis. Pleegkinderen verkrijgen ook geen zelfstandigheid dit zou dus kunnen betekenen dat het homemaking proces bij pleegkinderen ook niet vanzelf gaat. Dit heeft grote gevolgen. Zo stellen Rivlin en Moore (2001) dat voor veel kinderen en volwassenen thuis geen veilige havens zijn, maar eerder psychologische bedreigingen bevatten die het functioneren moeilijker maken. Extreme armoede, (verbaal) geweld en verplichte verhuizingen (waar uithuisplaatsingen van pleegkinderen ook een voorbeeld van zijn) worden door Rivlin en Moore (2001) als bedreigingen voor het home-making proces genoemd.

2.2 Dagelijkse bezigheden.

Pleegkinderen verliezen door een uithuisplaatsing de dagelijkse routine waaraan ze gewend waren. Routines zijn volgens Blunt (2005, in Meijering et al, 2015) een belangrijk onderdeel van thuis. Volgens Goodyer (2016) zijn de uithuisplaatsingen vaak een abrupt einde van de dagelijkse routine van pleegkinderen. Het verlies van huisdieren en het veranderen van school worden door Goodyer ook genoemd als mogelijke problemen voor kinderen die uithuisgeplaatst worden en in een pleeggezin terecht komen.

Volgens Affronti et al. (2015) zijn consistente en voorspelbare regels belangrijk voor pleegkinderen. Zelfs als de regels streng zijn, draagt een strakke regelgeving bij aan het succesvol aanpassen aan het leven in een pleeggezin. Daar staat wel tegenover dat Rautkis et al. (2011) benadrukken dat het van belang is dat de regels voor pleegkinderen hetzelfde zijn als voor de biologische kinderen van de pleegouders. En dat jongeren die zich aan onnodig strenge regels moeten houden, zich boos en ongelukkiger voelen.

2.3 Sociale relaties

Pleegkinderen verliezen vaak sociale relaties die ze hadden. Volgens Blunt (2005 in Meijering et al., 2015) zijn sociale relaties van belang voor het home-making proces. Doordat pleegkinderen vaak contact met hun eerdere leefomgeving verliezen kunnen deze lastig bijdragen in het home-making proces. De pleegkinderen krijgen hier wel nieuwe sociale contacten voor terug, namelijk de pleegouders. Pleegouders spelen een grote rol in de ontwikkeling van kinderen die in de pleegzorg terecht komen. Ackerman en Dozier (2005) hebben onderzocht wat het verband is tussen de investeringen van de pleegouders in de emotionele band met de pleegkinderen en de mentale ontwikkeling van deze kinderen. De doelgroep van dit onderzoek waren jonge kinderen (tot 5 jaar) die gemiddeld 11 maanden in een pleeggezin doorbrachten. Ze kwamen tot de conclusie dat de investeringen in de emotionele band door de pleegouders grote invloed heeft op de ontwikkeling van de pleegkinderen. Pleegkinderen waarmee de pleegouders een betere emotionele band hebben volgens Ackerman en Dozier (2005) gemiddeld een significant hoger IQ en een positiever zelfbeeld. Verder lijkt het erop dat (het verband is niet geheel significant) kinderen die een betere emotionele

band hadden met hun pleegouders beter in staat zijn in het omgaan met het verlies van mensen waaraan ze gehecht zijn (Ackerman en Dozier, 2005).

2.4 Meedenken

Pleegkinderen willen volgens Goodyer (2016) meedenken en meebeslissen in de uithuisplaatsing. Goodyer onderscheidt drie soorten uithuisplaatsingen:

1. Onverwachtse uithuisplaatsingen, zonder dat de kinderen vooraf ergens vanaf wisten.
2. Uithuisplaatsingen waar de kinderen wel iets vanaf wisten, maar zonder dat ze de pleegouders eerder ontmoet hadden.
3. Uithuisplaatsingen waar de kinderen alle informatie hadden die ze wilden hebben voordat ze uithuisgeplaatst werden en waarbij de kinderen de toekomstige pleegouders al eens hadden ontmoet. De informatie die kinderen hebben voordat ze naar een nieuwe plek om te wonen gaan, helpt kinderen om te beslissen of ze zich in het nieuwe gezin thuis voelen of niet (Goodyer, 2016). Dit heeft dus invloed op het home-making proces.

2.5 Wel of geen contact met de ouders?

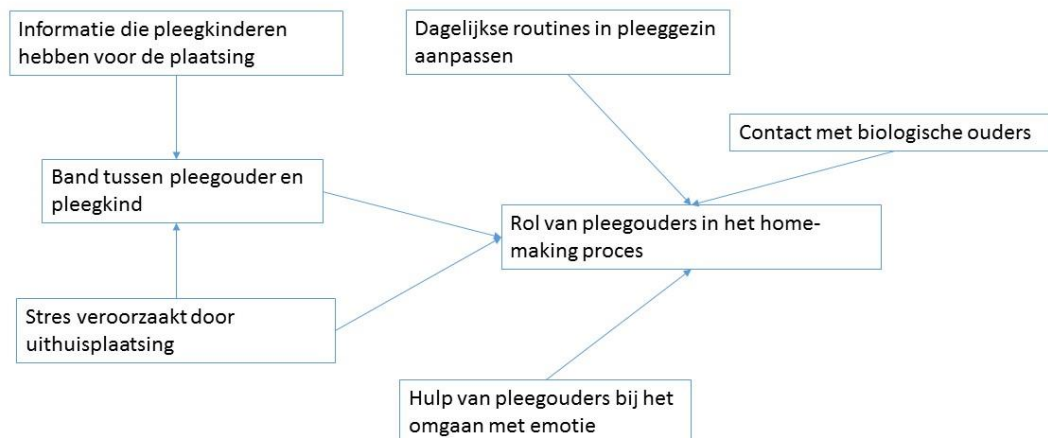
Egelund en Hestbaek (2003, in Anderson 2008) stellen dat het niet duidelijk is of het goed is voor de pleegkinderen om nog contact te hebben met de biologische ouders en andere familie leden. Barth (1996) en Gilligan (1997), In Anderson, (2008) benoemen het belang van het behouden van de relaties met ouders en andere familie leden. Ze leggen de nadruk op de schade die discontinue relaties tot gevolg heeft. Thoburn (1994, in Anderson 2008) benadrukt het belang van het vinden van een goede balans tussen continue relaties (door stabiliteit van de plaatsing) en een gevoel van identiteit (door het behouden van het contact met de familie). Het in evenwicht houden van deze waarden is essentieel om in de toekomst duurzame relaties op te bouwen (Thoburn, 1994 in Anderson 2008).

2.6 Emoties

Het uit huis plaatsen van kinderen veroorzaakt volgens Van Andel et al., (2012) spanningen. Pleegouders hebben vaak niet door dat die stress er is, dit komt doordat pleegouders het kind nog niet goed kennen en niet altijd even goed voorbereid of getraind zijn om de signalen van stress waar te nemen. Dit kan tot gevolg hebben dat pleegkinderen zich niet goed emotioneel binden aan de pleegouders, waardoor pleegouders zich gefrustreerd of machteloos voelen. Volgens Blunt (2005 in Meijering et al, 2015) zijn emoties van belang voor het home-making proces. Toch benadrukken Pottick et al. (2005) dat opvang in pleeggezinnen de voorkeur verdient boven opvang in opvangtehuizen. Zo blijkt dat jongeren in Amerika die met meerdere jongeren in opvangtehuizen wonen emotioneel meer verstoord zijn dan jongeren die in pleeggezinnen opgroeien. Uit dit onderzoek blijkt onder andere dat bij 54,6% van de jongeren in opvangtehuizen meerdere psychische stoornissen gediagnosticeerd worden, terwijl dit percentage bij jongeren die opgroeien in pleeggezinnen 36,3 bedraagt (Pottick et al., 2005 tabel 2, p.270)

2.7 Conceptueel model versie 1.

Het onderstaand conceptueel model (afbeelding 1) is gemaakt op basis van de literatuur. Hierin zijn opgenomen 3 van de 5 aspecten die volgens Blunt (2005) het affectieve deel van thuis vormen. Ook theorie van Goodyer (2016) en Van Andel et al. (2012) is erin opgenomen. De pijlen geven aan welke aspecten invloed hebben op elkaar en op het onderwerp van het onderzoek. De bedoeling was om onderzoek te doen naar alle verbanden die de pijlen aangeven. Dit is niet gelukt, zie meer hierover in de conclusie.

Figuur 1: Versie 1 van conceptueel model

3. Methode

3.1 Literatuur studie

Doormiddel van een literatuurstudie is onderzocht wat er al bekend is over het welzijn van pleegkinderen in het algemeen en home-making van pleegkinderen. De bronnen in dit onderzoek zijn gevonden via google scholar en Smartcat. Enkele gebruikte zoektermen zijn: "Home-making", "Foster", "Home-making AND Foster children" en "Foster children AND emotions". Veel van de gevonden literatuur heeft betrekking op Amerikaanse pleegkinderen. Ook is er heel veel onderzoek gedaan naar het welzijn en de ontwikkeling van pleegkinderen, maar is er weinig literatuur gevonden over de home-making van pleegkinderen.

3.2 Kwalitatief onderzoek

Het doel van dit onderzoek is om te ontdekken wat pleegouders allemaal doen om hun pleegkinderen zich beter thuis te laten voelen. Omdat hiervoor persoonlijke verhalen en ervaringen nodig zijn, zullen er interviews worden afgenomen. Volgens Longhurst (2016) zijn interviews een geschikte manier van data verzameling om gedrag, meningen en emoties te onderzoeken. Verder kunnen er tijdens diepte-interviews ervaringen gedeeld worden met de interviewer (Longhurst, 2016).

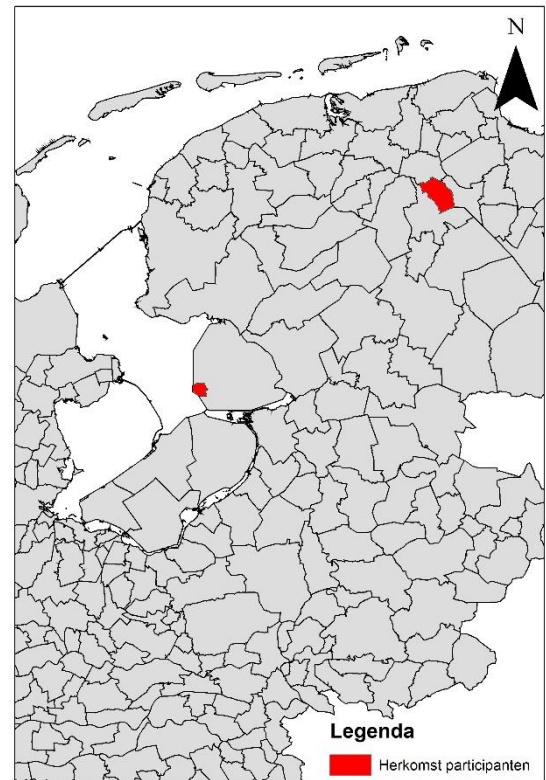
3.3 Doelgroep keuze

De data is verzameld door pleegouders te interviewen. In feite zou het beter zijn om de pleegkinderen zelf te interviewen. Hier is niet voor gekozen omdat hiervoor de toestemming van de biologische ouders nodig is, in de praktijk is dit lastig. Het gevaar van het interviewen van de pleegouders is dat ze een te positief beeld hebben van het home-making proces van de pleegkinderen, doordat de pleegkinderen zich anders gedragen en voordoen dan hoe ze zich eigenlijk voelen. Een andere optie is om ervoor te kiezen oudere (18+), ex-pleegkinderen te interviewen. Hiervoor is de toestemming van de ouders niet meer nodig. Het nadeel hiervan is dat er dan gezocht

moet worden naar jongeren die op latere leeftijd uit huis zijn geplaatst omdat de herinneringen anders waarschijnlijk al te ver zijn weggezakt. Verder is het misschien voor jongeren niet fijn als een leeftijdsgenoot ze gaat vragen naar de vaak traumatiserende ervaringen. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat ze zich anders voordoen dan dat ze zich eigenlijk voelen. De interviews zijn afgenomen in de woning van de participanten tussen 15 en 29 mei 2018.

3.4 Validiteit

Op dit moment is de data nog geen realistische weergave van de werkelijkheid omdat er maar 4 interviews zijn verwerkt in dit onderzoek. De participanten zijn geworven via het persoonlijk netwerk van de onderzoeker. Dit zou het onderzoek aan de ene kant minder betrouwbaar kunnen maken omdat de participanten uit schaamte niet open durven te zijn over negatieve ervaringen. Het voordeel hiervan is dat deze participanten makkelijker te benaderen waren en meer vertrouwen hebben in de onderzoeker. Dat de geïnterviewden dit ook daadwerkelijk ervaren blijkt wel uit het volgende citaat: *Alie (39) "Dat weet jezelf ook. Dat praat wel makkelijk dat ik weet dat jezelf ook weet waar we over praten."* Ook is voor de participanten makkelijker om achteraf naar de onderzoeker toe te gaan als ze nog vragen hebben of zich terug willen trekken uit het onderzoek. De pleegouders die geïnterviewd zijn, hebben wel allemaal veel ervaring met het pleegouderschap. Ook hebben ze allemaal voor langere tijd, verschillende kinderen opgevangen. De participanten zijn dus ervaren pleegouders.

Figuur 2: Herkomst gemeente van participanten

3.5 Privacy

De privacy van pleegkinderen is van groot belang. Er zijn namelijk pleegkinderen die zonder medewerking van de biologische ouders uit huis zijn geplaatst. Soms mogen de biologische ouders, om de veiligheid van de kinderen te garanderen, niet weten waar de pleegkinderen zich bevinden. Bij verschillende participanten was dit het geval. Het is in dit onderzoek dus van groot belang om de privacy van de pleegouders en pleegkinderen niet in gevaar te brengen. Om dit te garanderen is er discreet met de informatie omgegaan. De interviews zijn allemaal zonder verdere kopieën opgeslagen in een beschermde omgeving. Verder worden alle namen van de pleegkinderen en ouders veranderd. Ook is er opgelet dat er geen plaats- of straatnamen worden genoemd. Persoonlijke en zeer specifieke informatie over de pleegouders en pleegkinderen is niet letterlijk overgenomen in dit onderzoek. Dit is nodig, omdat het niet de bedoeling is dat pleegzorgorganisaties kunnen achterhalen wie er geïnterviewd zijn. Specifieke voorbeelden hiervan zijn het noemen van het aantal pleegkinderen dat de pleegouder in huis heeft gehad of het delen van de precieze gezinssamenstelling van het pleeggezin.

Sommige participanten waren zo bezorgd over hun privacy dat ze liever niet wilden dat het gesprek werd opgenomen. Uiteraard is er voldaan aan deze wens. Tijdens deze interviews zijn er notities gemaakt en geen audio opnames.

3.5 Machtspositie

In eerste instantie heeft de onderzoeker geen machtspositie ten opzichte van de doelgroep. Maar zodra participanten privacygevoelige informatie delen met de interviewer verandert dat. Als de interviewer deze informatie deelt, heeft dat negatieve gevolgen voor zowel de pleegouders als de pleegkinderen. Het is belangrijk dat de pleegouders gegarandeerd wordt dat er discreet wordt omgegaan met de data en dat ze weten wat hun rechten zijn. Om dit zo goed mogelijk te waarborgen is er een contract opgesteld (zie bijlage). Verder is het belangrijk dat de informatie niet direct gedeeld wordt met pleegzorg, zodat het niet mogelijk is dat de participanten in de problemen komen door deelname aan dit onderzoek.

3.6 Positie ten opzichte van de participanten

Doordat de onderzoeker zelf is opgegroeid in een gezin waar ook pleegkinderen werden opgevangen heeft de onderzoeker persoonlijke ervaring met pleegkinderen. Hierdoor is de onderzoeker beter in staat om zich te verplaatsen in de participanten en heeft de onderzoeker veel respect voor pleegouders. Het nadeel hiervan is dat het lastig is om zonder vooroordeel het onderzoek in te gaan. Omdat de onderzoeker persoonlijke ervaringen heeft met pleegkinderen wordt de onderzoeker gestuurd in zijn manier van denken.

3.7 Impact tijdens het onderzoek

Tijdens het interviewen van de pleegouders waren de pleegkinderen meermaals aanwezig. Dit heeft gevolgen gehad voor het onderzoek. Omdat het verleden (uithuisplaatsing) van de pleegkinderen vaak erg gevoelig ligt, is er voor gekozen om niet direct te vragen naar de eerdere ervaringen van de pleegkinderen. Vooraf was dit wel het plan, maar omdat de onderzoeker weinig ervaring heeft met interviewen en niet onnodig mensen wil kwetsen is ervoor gekozen dit niet te doen. Als de pleegouders of pleegkinderen zelf over eerdere ervaringen spraken is dit onderwerp wel aan de orde gekomen. Dit gebeurde bijvoorbeeld als er gevraagd werd naar de routines van pleegkinderen. Tijdens een deel van de interviews werden zowel de geïnterviewde als de interviewer emotioneel.

3.8 Opstellen vragenlijst.

De vragenlijst is opgesteld met behulp van de feedback van de begeleiders. Daarna is de vragenlijst geoefend met een bekende van de onderzoeker. Omdat de eerdere ervaringen van de pleegkinderen van die mensen al bekend waren bij de onderzoeker en er geen pleegkinderen bij aanwezig waren leverde dat geen problemen op. Pas tijdens het eerste echte interview, dat ook gebruikt is voor dit onderzoek, kwam naar voren hoe lastig het is voor pleegouders om, in het bijzijn van de pleegkinderen, over het verleden van de pleegkinderen te praten. Op dat moment is besloten om de vragen over eerdere ervaringen van de pleegkinderen niet meer te stellen. Dit is niet goed voor de kwaliteit van het onderzoek, omdat niet alle aspecten die uit de literatuur naar voren komen daadwerkelijk behandeld zijn in dit onderzoek.

3.9 Impact van het onderzoek

De impact van dit onderzoek zal niet heel groot zijn omdat het beschikbaar is voor een zeer beperkt publiek. Het draagt waarschijnlijk dus niet bij aan stereotypering. Wel zou het pleegzorg medewerkers kunnen informeren over de "home-making" van pleegkinderen in de praktijk.

3.10 Analyse

De analyse zal gedaan worden met behulp van het programma atlas.TI. De hoofdonderwerpen in de code-tree zijn gebaseerd op de 5 affectieve aspecten van thuis die door Blunt (2005) genoemd worden. De codes zijn gebaseerd op wat naar voren komt in de interviews. Doordat er half in het onderzoek besloten is om niet te diep in te gaan op twee van de aspecten die door Blunt (2005)

genoemd worden zijn er van deze aspecten weinig codes en citaten teruggekomen (zie ook hoofdstuk 3.7 impact tijdens het onderzoek en 3.8 opstellen van de vragenlijst).

4. Resultaten

4.1 Soorten plaatsingen

Omdat er vooraf geen onderscheid is gemaakt tussen de drie (hoofd)typen plaatsingen die er binnen de pleegzorg in Nederland zijn, worden die drie typen hier uiteengezet. De plaatsingen komen deels overeen met de drie typen die Goodyear (2016) benoemt. Het onderscheid tussen deze typen plaatsen heeft invloed op de resultaten.

1: De crisis plaatsing: Een kind moet met spoed het huis uit. Er is geen tijd om informatie te delen of de uithuisplaatsing voor te bereiden. Volgens de geïnterviewden heeft het kind in dit geval vaak bijna geen spullen of persoonlijke bezittingen bij zich. Er is volgens het Nederlands Jeugdinstituut (2015) sprake van een crisis plaatsing wanneer:

-De Jeugdige wil niet in huis blijven of zijn ouders zijn weggevallen.

-De ouders willen niet dat de jeugdige thuisblijft

-De Professional vindt thuisblijven geen optie vanwege de onveiligheid.

Uitgangspunt is het waarborgen van de veiligheid van het kind. Deze opvang duurt maximaal vier weken. Na deze vier weken moet het kind terug naar de ouders of komt in de kort- of lang durende pleegzorg terecht.

2: Kortdurende pleegzorg: Een tijdelijke, vervangende en veilige opvoedsituatie. Pleegouders vangen een kind tijdelijk op. Het doel is om het kind weer terug te brengen bij de biologische ouders. Deze opvang duurt enkele maanden tot een jaar. (Combinatie, Z.D.)

3: Langdurige pleegzorg: Opvang voor een kind dat langere tijd niet meer thuis kan wonen. Voordat een kind ergens geplaatst wordt, vindt er een matching plaats. De plaatsing kan enkele maanden tot 18 jaar duren. Zodra het kind meerderjarig is, is de plaatsing in principe voorbij. (Combinatie, Z.D.) Verder zijn er ook nog gezinshuizen, dit is een vorm van pleegzorg die jongeren een stabiel thuis geeft. Een van de ouders van een gezinshuis is een professional.

4.2 Wat doen pleegouders om het verlies van de dagelijkse routine van pleegkinderen op te vangen?

Wat opviel tijdens de interviews was dat de pleegouders in eerste instantie bijna niks wisten over de dagelijkse routines en regels in het ouderlijk huis. En als ze al iets wisten over de dagelijkse routines werden alleen negatieve aspecten genoemd:

Roos (32): *“ Ze werd heel erg verwaarloosd. Het was een bende in dat huis. [...] De kinderen werden aan hun lot overgelaten en moesten stelen om aan eten te komen, dat zijn de verhalen die ik gehoord heb. ”*

Een van de geïnterviewde pleegouders heeft wel een poging gedaan om iets van de vroegere routine terug te brengen. Maar die poging mislukte en daarna hebben ze het bij de volgende pleegkinderen niet meer geprobeerd.

Maan (37): *Ja bij onze eerste pleegkinderen deden we dat nog wel, dan gingen we bijvoorbeeld dingen eten die hij thuis lekker vond. [...] Als de rest het dan niet lust houdt het snel op.*

Toch erkennen alle geïnterviewde pleegouders dat een vaste structuur belangrijk is voor pleegkinderen. Ze proberen om de nieuwe thuissituatie voor de pleegkinderen zo constant mogelijk te houden.

Roos (32): "we proberen de situatie constant te houden met een vaste routine erin. Vooral als je een kind net krijgt is dat erg belangrijk. Ze worden wel uit hun eigen zone gehaald. En ze gaan wel zoeken, al zijn ze nog zo klein. Ja, dan vind ik persoonlijk dat je er dan echt voor het kind moet zijn."

Ook in de literatuur komt dit naar voren. Affronti et al. (2015) stellen dat voorspelbare en consistente regels belangrijk zijn voor pleegkinderen. Toch lijkt het erop dat de pleegkinderen in de nieuwe situatie weinig van de ouder regels en gewoontes terugzien. Dit wordt veroorzaakt doordat de pleegouders vaak niet voldoende informatie hebben over de (goede) gewoontes en regels. Als pleegouders hier beter over geïnformeerd worden, zouden ze hier ook meer van kunnen overnemen.

4.3 Op welke manier dragen pleegouders bij aan het vormen van de sociale dimensie van thuis bij pleegkinderen?

Ackerman en Dozier (2005) stellen dat een goede band tussen pleegkind en pleegouder belangrijk is. Verder suggereren ze dat een goede emotionele band helpt om met het verlies van andere sociale relaties om te gaan. Pleegouders investeren veel in deze band en beseffen dat de band belangrijk is. Investeren in de emotionele band is vaak het eerste wat pleegouders doen met het pleegkind.

Alie (39): "Maar ik laat wel alle kinderen als ze hier komen eerst even tot rust komen. Maar 's avonds eerst in bad en het hele ritueel, eerst samen iets doen."

Pleegouders geven soms hun werk op om beter in de band met hun kinderen te kunnen investeren, zodat ze veel met de pleegkinderen samen zijn.

Roos (32): "Ik ben gestopt met werken. [...] Want ik wil er graag zijn voor de pleegkinderen en ze niet opvangen om ze weer weg te moeten brengen. Want ik vind persoonlijk dat dat niet kan bij pleegkinderen."

Tijdens de interviews bleek dat sommige pleegkinderen een betere band hebben met hun pleegouders dan met hun biologische ouders. Ondanks dat ze terug konden naar hun biologische ouders of zelfstandig ergens gaan wonen, kozen ze ervoor om bij de pleegouders te blijven wonen.

Marja (40): Maar nu hebben ze contact en eigenlijk vind ik het een beetje zielig voor die man. Want die man die vindt het helemaal geweldig dat hij lekker een dagje weg kan met zijn kinderen maar ze hebben er eigenlijk helemaal geen zin in.

Doordat de biologische ouders voor lange tijd uit het leven verdwenen zijn, is de band tussen de pleegouders en pleegkinderen beter dan de band tussen pleegkind en zijn of haar biologische ouders.

4.3.1 Verschil langdurige plaatsing en vrijwillige, korte plaatsing

Bij verschillende pleegouders met langdurig geplaatste pleegkinderen wordt de band tussen pleegkind en pleegouders zo goed dat ze dezelfde band hebben met de pleegkinderen als met hun eigen kinderen.

Alie (39): "Ja, en dan zegt een ander makkelijk: "Maar het is je eigen niet". Ja dat weet ik, maar dat doet mij zo intens pijn. Want hij zit wel in mijn hart, het is wel mijn kind. Die zet je niet zomaar op straat. Maar dat zegt een ander wel tegen je, je moet voor je eigen kinderen gaan. Maar het(pleegkind) is mijn eigen kind."

Jan en Maan hebben pleegkinderen die al lange tijd bij hen wonen, en waarschijnlijk ook tot minstens hun 18 bij hen blijven wonen. Ook hebben ze pleegkinderen die er minder lang zijn en al wat ouder zijn, deze pleegkinderen vertrekken waarschijnlijk op niet al te lange termijn. Dit heeft, voor deze

participanten, gevolgen voor de emotionele band die ze opbouwen met de pleegkinderen

Maan (37): "Onze jongste 2 pleegkinderen en onze eigen kinderen hebben we dezelfde band mee, maar met de oudste twee is het toch anders, Je houdt een emotionele slag om de arm. Het zijn toch niet je eigen kinderen en de band is toch anders."

Jan (41): "Het is een intieme kwestie, je probeert ze (van binnen) gelijk te behandelen, maar het is toch anders."

4.3.2 Vrienden maken

Vrienden zijn een belangrijk deel van iemands sociaal netwerk. In sommige gevallen, bijvoorbeeld als de uithuisplaatsing vrijwillig was, wordt er een pleeggezin gezocht in de buurt van de oorspronkelijke woonplaats. Dit heeft tot gevolg dat de pleegkinderen gewoon de vriend(in)en die ze hadden nog kunnen blijven ontmoeten.

Maan (37): "Ze kunnen niet zo goed nieuwe vriendjes maken, maar dat hoeft ook niet echt want ze gaan nog naar dezelfde school en bezoeken hun vrienden vanaf hier."

Vaak gebeurt het echter dat pleegkinderen naar een andere woonplaats moeten verhuizen. Ze moeten dan nieuwe vrienden maken. Dit kan best moeilijk zijn voor pleegkinderen. De pleegouders die geïnterviewd zijn voor dit onderzoek geven daarvoor advies aan hun pleegkinderen:

Lynn (9) heeft geen vriendinnen die tijd hebben om met haar te spelen.

Roos (32, pleegmoeder van Lynn): Je moet een vriendinnetje zoeken die nog geen vriendinnetje heeft, die kan elke dag met je spelen.

En als het niet helemaal goed gaat zorgde een van de participanten ervoor dat er een onderzoek kwam naar de onderliggende oorzaken:

Roos (32): En toen is ze onderzocht of het door haar verleden kwam, maar dat is niet de oorzaak.

4.4 Wat doen pleegouders om pleegkinderen te helpen met emoties om te gaan?

Een van de participanten gaf aan dat pleegkinderen het emotioneel niet altijd even makkelijk hebben. Vooral als ze kleiner zijn is het verlies van de biologische ouders een groot verlies. Als ze groter worden is het volgens een van de participanten belangrijk om de pleegkinderen ruimte te geven.

Alie (39): Als ze klein zijn is dat moeilijker. Dan is er vaak verdriet, als dat er niet is klopt het niet. En als ze groter zijn dan merk je dat wel in hun doen en laten. Dan huilen ze niet meer, maar worden ze af en toe dwars of boos. Maar emotie mag er zijn. Het is niet altijd makkelijk. En je wilt ze beschermen, maar soms kan ik het niet oplossen. Het overkomt je, en hun ook.

Een van de pleegkinderen gaf aan dat zijn moeder er altijd voor hem was, hoe hij zich ook voelde. De pleegouders zijn er volgens het pleegkind dus altijd voor hem.

Alie (39): En ik stond aan dat kleine ziekenhuisbedje en toen zei hij: Moeder je bent er altijd. Als ik boos en verdrietig ben, maar ook als ik blij ben, jij bent er.

4.4.1 Huisdieren van pleegkinderen

Het verlies van huisdieren wordt door Goodyer (2016) genoemd als mogelijke problemen voor kinderen die uithuisgeplaatst worden en in een pleeggezin terecht komen. In dit onderzoek is er een pleegkind waarvan bekend is dat ze een huisdier verloor door de uithuisplaatsing.

Interviewer: Vond je het erg dat je je hondje kwijtraakte?

Anja (18): Nee. Weet ik niet meer.

Marja (40): toen ze hier net waren, hadden ze het er wel veel over.

Zelf was ze toen nog heel klein, maar volgens haar moeder had het wel degelijk impact op haar. Als vervanging zorgde ze ervoor dat Anja een ander huisdier kreeg:

Marja (40): Ja, Anja had altijd konijnen. En dat was heel goed voor haar. Daar kon ze haar liefde en vertrouwen aan kwijt. Dat heeft haar veel goeds gedaan door de jaren heen. [...] Ik wist dat ze dat nodig had.

4.5 Is het voor pleegkinderen goed om contact te houden met de biologische ouders?

Thoburn (1994) benadrukt het belang van het vinden van een goede balans tussen continue relaties (door stabiliteit van de plaatsing) en een gevoel van identiteit (door het behouden van het contact met de familie). Het in evenwicht houden van deze waarden is essentieel om in de toekomst duurzame relaties op te bouwen (Thoburn, 1994).

Sommige pleegouders gaven aan dat de intensive bezoeksregeling ervoor zorgt dat de pleegkinderen zich toch minder snel thuis voelen.

Maan (37): "Ik denk dat contact met de ouders goed is voor de kinderen, en dat als er kans is op terug keer het contact erg belangrijk is. Maar als er erg veel bezoek is, kan dat erg belastend zijn voor de kinderen. Doordat ze nog zo vaak naar hun ouderlijke huis gaan, voelen ze zich hier toch minder thuis."

Zoals in punt 4.2 besproken, komt het soms voor dat pleegkinderen niet geïnteresseerd meer zijn in de biologische ouders. In dat geval was er sprake van een verstoorde balans. Er was tien jaar lang geen contact geweest. Maar volgens de pleegouders in dit onderzoek is dat niet nodig:

Alie (39): "Als je het goed doet, blijft de bloedband bestaan. Je eigen kinderen houd je ook altijd een band mee. Dus als moeder op afstand kun je best veel bereiken. Alleen je moet het wel accepteren. Maak er wat moois van en ga niet altijd trekken, dan maak je meer kapot."

Als pleegkinderen hun pleegouders echter te lang niet meer gezien hebben is het lastig om een band op te bouwen.

Roos (32): "Hij wilde niet bij haar (zijn biologische moeder), maar dat komt misschien omdat hij te weinig contact had. Het is wel je eigen moeder maar eigenlijk is het dan ook een vreemde."

4.6 overige resultaten, niet genoemd in de literatuurstudie:

Tijdens het onderzoek zijn er interessante bevindingen gedaan die vooraf niet in de literatuur gevonden zijn. Zo geven verschillende pleegouders in dit onderzoek aan dat ze door de keuze om pleegouder te worden, hun eigen kinderen belasten.

Alie (39): Achteraf denk ik, onze eigen kinderen waren nog klein, en ze weten het niet en het is ook goed zo. [...] Maar onze eigen kinderen hebben er zelf wel veel voor moeten slikken. En dan zeg ik het nog netjes.

Ook Jan (41) en Maan (37) ervaren dit. Zij maken zich zorgen over de privacy die ze voor zichzelf en voor hun eigen kinderen opgeven.

Jan (41): "Je geeft vooral privacy op. Er komt een voogd in je gezin en krijgt ouders van pleegkinderen in huis. Wij proberen zoveel mogelijk alles buiten de deur te doen. "

Maan(37): "Maar de oudere kinderen vertellen wel van alles wat hier gebeurt aan hun eigen ouders. [...]"

Jan (41): "Ja en het is onze keuze om pleegkinderen in huis te nemen, niet die van onze kinderen en hun privacy wordt ook minder."

5. Conclusie:

Pleegouders geven veel op voor hun pleegkinderen om zich beter thuis te laten voelen. Ze passen hun leven aan om beter voor hun pleegkinderen te kunnen zorgen. In dit onderzoek is gekeken naar 3 van de vijf aspecten die volgens Blunt (2005, in Meijering et al, 2015) het affectieve (het gevoel betreffende) deel van thuis vormen, namelijk de sociale relaties, emoties, de dagelijkse bezigheden, ervaringen en herinneringen. De drie aspecten waar sterk de nadruk op ligt zijn: Sociale relaties, emoties en dagelijkse bezigheden.

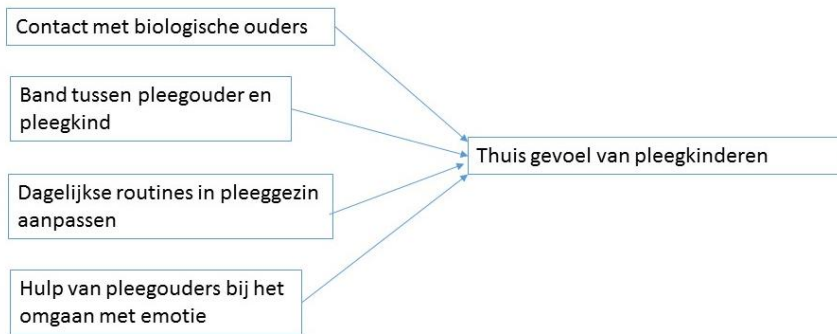
Pleegouders doen veel om pleegkinderen te helpen met de vijf affectieve aspecten. Zo helpen pleegouders hun pleegkinderen met het sociale aspect door veel te investeren in de band met de pleegkinderen, bijvoorbeeld door te stoppen met werken. Een goede band met de pleegkinderen vinden de pleegouders belangrijk. Ook Ackerman en Dozier (2005) stellen dat een goede band tussen pleegkind en pleegouder belangrijk is.

Emoties zijn een ander aspect van thuis. Uit dit onderzoek blijkt dat pleegouders de pleegkinderen ruimte geven om deze emoties te uiten. Als blijkt dat wanneer er iets niet goed lijkt te gaan bij de emotionele ontwikkeling van kinderen dat pleegouders dan ingrijpen en (laten) onderzoeken waar dit gedrag vandaan komt.

Een ander aspect dat belangrijk is voor de vorming van thuis zijn de dagelijkse routines. Pleegouders in dit onderzoek nemen niet bewust de eerdere dagelijkse routines van de pleegkinderen over. Dit wordt veroorzaakt door een gebrek aan kennis over de positieve routines die er waren in het gezin waar het pleegkind eerder verbleef. Volgens Goodyer (2016) is het verlies van de dagelijkse routines niet goed voor pleegkinderen. Ook het verlies van huisdieren wordt door Goodyer (2016) als schadelijk voor pleegkinderen omschreven. Eén van de participanten heeft dit probleem opgevangen door een ander huisdier in huis te nemen voor de pleegkinderen. Affronti et al. (2015) stellen dat consistente regels belangrijk zijn. Alle geïnterviewde pleegouders probeerden consistente regels te hebben. Ook verschillen de regels voor eigen kinderen en pleegkinderen niet. Volgens Rautis et al. (2001) is dit belangrijk om boze gevoelens bij pleegkinderen te voorkomen.

5.1 reflectie

De ervaringen en herinneringen die het affectieve deel van thuis vormen blijken in deze onderzoeksopzet lastig te onderzoeken. De eerdere ervaringen van pleegkinderen zijn vaak negatief en liggen gevoelig. Verder is het onderzoek nu al te breed, waardoor er minder diep op bepaalde zaken is ingegaan. Hierdoor is er geen onderzoek gedaan naar het effect van herinneringen en ervaringen op het home-making proces, maar is ervoor gekozen om enkele bronnen die direct over pleegkinderen schrijven bij het onderzoek te betrekken zoals Goodyer (2016) en Affronti et al. (2015). Hierover was makkelijker informatie te vinden en data verzamelen over deze onderwerpen is makkelijker en ligt minder gevoelig. Dit resulteerde uiteindelijk in het volgende conceptuele model:

Figuur 3 Daadwerkelijk conceptueel model

Daar komt nog bij dat er slechts vier gezinnen geïnterviewd zijn, ook dit is slecht voor de kwaliteit van het onderzoek.

5.2 Aanbevelingen voor verder onderzoek:

De volgende keer dat er een vergelijkbaar onderzoek gedaan wordt, zou het goed zijn om meer pleeggezinnen te interviewen. Ook een betere spreiding van de participanten is belangrijk. Eventueel kunnen de vijf affectieve aspecten van thuis afzonderlijk onderzocht worden om het onderzoek overzichtelijk en kleiner te maken. Verder is het handig om ervaren interviewers in te zetten die goed met emotie om kunnen gaan.

5.3 Aanbevelingen voor pleegouders:

- Zorg ervoor dat er informatie komt over de goede gewoontes en routines van het eerdere verblijfadres van de pleegkinderen. Het overnemen van deze gewoontes en routines kan het pleegkind helpen zich beter thuis te voelen.
- Let goed op uw eigen kinderen. Let op dat ze niet te veel belast worden door het hebben van pleegkinderen.
- Probeer ervoor te zorgen dat pleegkinderen contact houden met de biologische ouders, als ze te lang geen contact hebben vervreemden ze van elkaar, dit is niet goed voor de band met de biologische ouders.
- Pas op dat het contact met de biologische ouders niet te intensief is. Vooral als bekend is dat het pleegkind toch niet meer terug kan naar de ouders. Te intensief contact kan het thuis gevoel in het pleeggezin ondermijnen.

Referenties

- Ackerman, J. P. & Dozier, M. (2005). The influence of foster parent investment on children's representations of self and attachment figures. *Journal of applied development psychology: An international lifespan journal*. 26, 507-520.
- Affronti, M., Rittner, B. & Semanchin, A.M. (2015). Functional adaptation to foster care: Foster care alumni speak out. *Journal of Public Child Welfare*. 9, (1) pp. 1-21,
- Andel, W.H. van, Grietens, H., Strijker, J., Gaag, R.J. Van der, & Knorth, E.J. (2014). Searching for effective interventions for foster children under stress: a meta-analysis. *Child & family social work*. 19, 149-155.
- Anderson, G. (2008). Foster children: A longitudinal study of placements and family relationships. *International journal of social welfare*. 18 (1), 126-148
- Blunt, A. (2005). Cultural geography: cultural geographies of home. *Progress in Human Geography*, 29, 505-515
- Clausen, J.M., Landsverk, J., Ganger, W., Chadwick, D. & Litrownik, A. (1998). Mental health problems of children in foster care. *Journal of Child and Family Studies*, 7, 283–296.
- Longhurst, L. (2016). Semi-structured interviews and focus groups. In Clifford, N., French, S. & Valentine, G. (Red.), *Key methods in geography* (143-156). Los Angeles: Saga
- Combinatie, (z.d.). Soorten en vormen van pleegzorg. Via: <https://www.combinatiejeugdzorg.nl/soorten-en-vormen-van-pleegzorg/> laatst bezogd op 20-6-2018.
- Goodyer, A. (2016). Children's account of moving to a foster home. *Child & family social work*, 21 (2), 188-197
- Loesje (2007). *Pleegzorg-oproep*. Geraadpleegd op 9-7-2018 via: http://www.loesje.info/gezin/pleegzorg_oproep.htm
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en ministerie van Veiligheid en Justitie (2014). *Jeugdwet*. Geraadpleegd op 19-3-2018 via: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2018-01-01>
- Moore, J. (2000). Health and Home for Homeless People in Transition. *Reviews on environmental health*. 15, 135-148
- Nederlands jeugd instituut (2017). *kerncijfers*. Geraadpleegd op 27-2-2018 via: <https://www.nji.nl/Pleeggezin-Achtergronden-Cijfers>
- Pleegzorg (2016). *Fact sheets pleegzorg*. Geraadpleegd op 19-3-2018 via: https://www.pleegzorg.nl/media/uploads/over-pleegzorg/2016_factsheet_pleegzorg_def.pdf
- Pottick, K. J., Warner, A. L. & Yoder, K. A. (2005). Youths Living Away From Families in the US Mental Health System Opportunities for Targeted Intervention. *Journal of Behavioral Health Services & Research*, 32(3), 264-281.
- Het Nederlands Jeugd Instituut (2015). *'Richtlijn Crisisplaatsing voor jeugdhulp en jeugdbescherming'*. Geraadpleegd op 26-6-2018 via: <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/wp-content/uploads/2015/06/Onderbouwing-Crisisplaatsing.pdf>

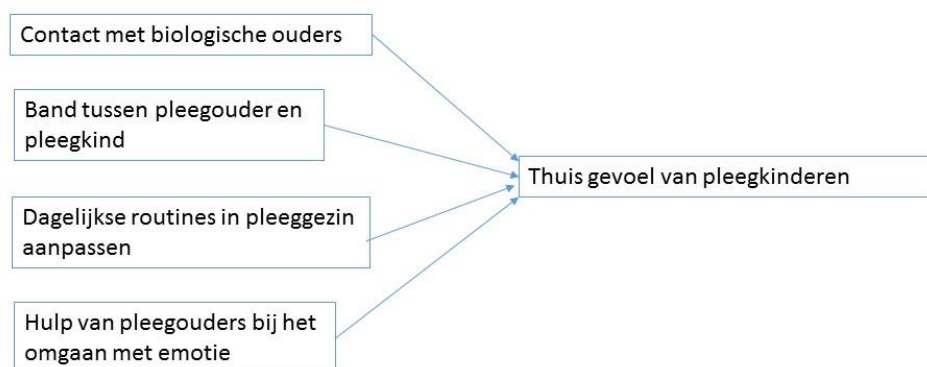
Rivlin, L. G. & Moore, J. (2001). Home-making: supports and barriers to the process of home. *Journal of Distress and the homeless*, 10 (4), 323-336

Statline (2017). *Bevolking; geslacht leeftijd en burgerlijke staat, 1 januari*. Geraadpleegd op 5-3-2018 via: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=7461BEV&D1=0&D2=a&D3=1-27,101-105,121-123,131&D4=l&HDR=T,G3,G1&STB=G2&VW=T>

Bijlage1: Conceptueel model versie 1

Bijlage 2: Conceptueel model versie 2

Bijlage 3:
Toestemmingsformulier

Inleiding interview:

Fijn dat je meewilde werken aan dit onderzoek. Ik ben Gerrit Schenk en studeer sociale geografie en planologie aan de rijksuniversiteit Groningen.

Met behulp van dit interview wil ik graag onderzoeken wat pleegouders allemaal doen voor hun pleegkinderen om zich beter thuis te laten voelen.

Omdat ik niet alles kan onthouden wat u zegt zou ik graag dit interview opnemen zodat ik het terug kan luisteren en uittypen. Deze opname zal alleen nageluisterd worden door mij en door mijn begeleider. Het is belangrijk dat u van tevoren weet wat er met de antwoorden gebeurt, daarom wil ik nu graag dit formulier met u doornemen.

Toestemmingsformulier

Het doel

Het doel van dit interview is om een beeld te krijgen van wat u allemaal doet om uw pleegkind zich beter thuis te laten voelen. Het is de bedoeling dat u daar een beeld van scheidt door ervaringen en verhalen te delen.

Uw rechten

- U mag tijdens het interview altijd zeggen dat u een vraag niet wilt beantwoorden.
- U mag tijdens het interview besluiten om te stoppen met het interview.
- U mag tot 2 weken na afname van het interview, u terugtrekken uit het onderzoek.

Gegevens bescherming:

- Als er iets uit dit interview gebruikt wordt, gebruik ik een pseudoniem.
- De gegevens die niet gebruikt worden voor het onderzoek zijn alleen in te zien voor mij, mijn studiebegeleider en de tweede beoordelaar.
- De opnames van het gesprek zullen op 1 augustus 2018 worden verwijderd.
- De antwoorden zullen alleen gebruikt worden voor dit onderzoek en zullen niet gedeeld worden met commerciële partijen of pleegzorg instellingen.
- Voordat ik mijn scriptie inlever zullen, indien gewenst, de gebruikte citaten uit dit gesprek aan u worden voorgelegd zodat u zeker weet dat de informatie goed geïnterpreteerd is.

Toestemming

Bij deze geef ik toestemming om:

- Dit gesprek op te nemen.
- Citaten uit dit gesprek op te nemen in de scriptie van Gerrit Schenk.

Handtekening van de geïnterviewde: Handtekening van de interviewer:

Datum:

Als er na het interview nog vragen zijn, kunt u contact opnemen:

Naam: Gerrit Schenk

Telefoonnummer: 0611689825

E-mail: G.schenk.1@student.rug.nl

[Bijlage 4: Interview vragen.](#)

Inleiding interview:

Fijn dat je meewilde werken aan dit onderzoek. Ik ben Gerrit Schenk en studeer sociale geografie en planologie aan de rijksuniversiteit Groningen.

Met behulp van dit interview wil ik graag onderzoeken wat pleegouders allemaal doen voor hun pleegkinderen om zich beter thuis te laten voelen.

Omdat ik niet alles kan onthouden wat u zegt zou ik graag dit interview opnemen zodat ik het terug kan luisteren en uittypen. Deze opname zal alleen nageluisterd worden door mij en door mijn begeleider. Het is belangrijk dat u van tevoren weet wat er met de antwoorden gebeurt, daarom wil ik nu graag dit formulier met u doornemen.

Beginnende vragen:

Hoe oud is uw pleegkind?

Gaat uw kind ook naar school?

Wat doet hij/zij graag in zijn/haar vrije tijd?

Hoe lang woont het pleegkind al bij u?

Hoeveel pleegkinderen heeft u al in huis gehad?

Waar woonde uw pleegkind eerst?

Moest hij/zij naar een andere school toe?

(Vragen over fysieke ruimte)

Wat had het pleegkind allemaal bij zich toen hij/zij hier voor het eerst kwam? Antw.

Vervolgvrage: Wat voor rol spelen deze spullen nog voor het pleegkind?

Vraag: Vraagt uw pleegkind nog wel eens naar spullen die hij/zij in zijn ouderlijke thuis had? (Als het antwoord nee is: deed hij/zij dat wel?)

Wat voor bezittingen is uw pleegkind kwijtgeraakt bij de uithuisplaatsing?

Welke spullen zijn nu belangrijk voor uw pleegkind?

Wat is er hier in huis allemaal veranderd nadat het pleegkind hier is komen wonen?

Huisdieren:

Had het pleegkind op zijn eerdere verblijfplaats ook huisdieren?

Hebben jullie nu huisdieren?

Indien het antwoord ja is op een van deze vragen:

Hoe belangrijk zijn de huisdieren voor het pleegkind?

Hoe hebben de huisdieren de pleegkinderen beïnvloed?

Routine:

Wat weet u van de dagelijkse routines van het pleegkind in zijn eerdere leefomgeving?

Wat heeft het pleegkind u daar zelf over verteld?

Heeft u iets van deze dagelijkse routines overgenomen?

Wat heeft u in uw eigen dagelijkse routine aangepast voor uw pleegkinderen? En waarom heeft u dit gedaan?

Verschillen de regels voor de pleegkinderen en uw eigen kinderen?

Emoties

Heeft het pleegkind zijn/haar emoties onder controle?

Indien het antwoord alleen ja of nee is: Hoe weet/merkt u dat?

Welke emoties merkt u op bij uw pleegkind? Kunt u daar voorbeelden van geven?

Heeft het pleegkind weleens last van spanningen in zijn eigen leven?

Indien het antwoord alleen ja of nee is: Hoe weet/merkt u dat?

Wat doet u om het pleegkind te helpen hiermee om te gaan?

Sociale relaties:

Heeft het pleegkind nog contact met zijn of haar biologische ouders?

Ja: Hoe? Wat voor invloed heeft dat op het pleegkind (gehad)

Nee: Waarom niet? Wat voor invloed heeft dat op het pleegkind (gehad)

Wat voor band heeft u met uw pleegkinderen?

Hoe goed kan uw pleegkind nieuwe vrienden maken?

Heeft uw pleeggezin goede relaties met de andere gezinsleden?

Heeft u uw eigen sociale contacten aangepast omwille van uw pleegkind?

Inspraak:

Heeft u uw pleegkind ontmoet voordat het kind hier kwam wonen?

Wat wist het pleegkind van u, voordat het pleegkind hier kwam wonen?

Wat wist u van het pleegkind voordat het hier kwam?

Had het pleegkind invloed op waar hij/zij naar toe ging?

Homemaking:

In hoeverre denk u dat het pleegkind zich hier thuis voelt?

Indien het antwoord kort is: Hoe weet u dat/ hoe merkt u dat?

Waar voelt het pleegkind zich wel thuis?

Afsluitende vragen:

Kun je kort zeggen wat u allemaal doet voor uw pleegkind?

Bedankt voor uw antwoorden. Heeft u zelf nog vragen over het onderzoek of wat er met deze antwoorden gebeurd?

Bijlage 5: code tree:

Thema's

Codes

Emoties	<ul style="list-style-type: none"> Onbegrip Verdriet Verlangen naar biologische ouders Woede Emotie
Ervaringen	<ul style="list-style-type: none"> Verleden
Herinneringen	<ul style="list-style-type: none"> Verlies van huisdier Verlies van spullen
Routine	<ul style="list-style-type: none"> Fysieke spullen Fysieke spullen van pleegkind Gewoonte Huisdieren Regels Routine Verleden
Sociale relaties	<ul style="list-style-type: none"> Biologische ouders Kennis maken met pleegkinderen Kennis maken met pleegouders Pleegouders Sociaal contact van pleegouders Sociaal contact van pleegkinderen Vrienden maken Band tussen pleegouder en pleegkind
Losse codes	<ul style="list-style-type: none"> Opgeven Pleegzorg regels Privacy